

s) divulgari noluit, nisi postquam se Sacerdoti exhibuisset, ne a Pharisæis & Sacerdotibus, hunc vero Miraculo sanatum esse, negari posset.

p) Matth. XII, 38. 39.; XVI, 1-4. q) Luc. XXIII, 8. 9. r) Matth. XXVII, 40. s) Matth. XIII, 58.; Marc. VI, 5. 6. t) Matth. VIII, 4.

III. Alii cum *Woolston*. existimant, Miracula Christi in sensu tantum allegorico esse intelligenda, ita, ut cæcorum illuminatio mentis nostræ illustrationem significet, cui expositioni & subscripsit *Spinoza* volens Ss. Patres, *Originem* præsertim in scripturis explicandis sensu allegorico usos... Verum, quo fundamento hic a propria verborum significatione recedere audeant, haud adparet: nonne Christus ipse ad sua adpellavit Miracula, ut suam inde Divinitatem simul & Doctrinam firmaret? quomodo fieri potuit, ut tot Judæi abjectis ritibus suis, tot gentiles combustis simulacris ad sacra christianorum transirent? cur Judæi & Pharisei signa hæc videntes, ne totus mundus post ipsum abiret, ne omnes in eum crederent, per-tinuerunt? ... Equidem Patrum nonnulli quædam Christi Miracula ad fidelium pietatem excitandam mystice aliquando interpretati sunt, attamen omnes ii proprio quoque & literali sensui inhærentes in Miraculo-rum Christi veritate adferenda semper fuerunt occupati, ut Religionis Christianæ comprobarent Divinitatem. Proin *Woolston*, ejusque secta-torum opinio non, nisi falsitatis & impietatis exemplar est.

SECTIO III.

Miraculorum Vis & Efficacia.

Miracula Legationem Christi, ejusque Doctrinam, quam Apostoli prædicarunt, divinam ostendere, ut manifestum sit, cæteris jun-gatur stupendum Resurrectionis Christi Miraculum, quod Religionis a Christo institutæ Divinitatem invictissime demonstrat.

§. I.

Resurrectio Christi.

Noverant Hostes Christi, Eundem suam a mortuis Resurrectionem, an-tequam moreretur, prædixisse a). Contigit Ea tertio a morte dic-
uti

uri prædicta fuit. Hujus testes erant plures, quam quingenti b), primarii erant Apostoli integerrimæ fidei, testes oculati, qui per quadraginta dies post Resurrectionem edentes, bibentes & sermocinantes cum eo, contrectatis adeo Christi vulneribus de Corporis ipsius realitate sat erant convicti.... Fucum vero facere Apostoli, Resurrectionem Christi prædicantes, nec voluerunt, nec potuerunt; tum ob candorem animi sincerissimum, quem Hostes ipsi suspexerunt; tum ob ingentem zelum, quo suum quoque sanguinem huic de Christi Resurrectione Veritati devoverunt; nonne palam & liberrime eam professi sunt in loco, in quo contigit, eo tempore, quo milliones Judæorum erant Hierosolymis, quorum intererat plurimum rem istam maximi momenti discutere? Unde fuit Apostolorum, qui antea mox animo deficiebant, tanta constantia, fortitudo & animorum conversio? unde Petro antea fugitivo tantus subito Spiritus, ut vel savissima tormenta a confessione Christi ex mortuis redivivi ipsum deterrere non potuerint? præclare id observat Philipp. Mornaus dicens c): *quem vox ancilla terruerat, qui vivum ter in hora abnegarat, ablatum ex oculis confitetur, celebrat Hierosolymis apud Magistratus, coram Sacerdotibus, nec ullis minis deterreri potest....* Annon ipsimet Judæi christiano nomini insensissimi, Christum a mortuis vere resurrexisse, se se convictos crediderunt d), quando, ne Magistratus quidem Resurrectionem illam a Petro in conspectu omnium prædicatam negare ausus est? „Man muß sich verwundern e) (sagt gründlich Sumfred Ditton) daß der Rath diese Beschimpfung so hingehen läßt. Konnte dann niemand antworten? ihr Betrüger! eure Unverschämtheit macht euch nicht glaubwürdiger. Eure Betrügereien sind bekannt. Das Volk weiß sie. Wir haben die Mittel in Händen, dadurch wir euch beschämen können. Es soll euch alsobald bewiesen werden, daß euer Meister noch unter die Todten zu rechnen, und die ganze Welt wird also überzeugt werden, daß ihr Betrüger und seinen Leichnam gestohlen, damit ihr dem Gerüchte, welches ihr von seiner Auferstehung ausgesprengt, etnigen Schein geben möchtet... Das hätten sie sagen, und thun müssen, wenn sie ein gutes Gewissen gehabt, und gewußt hätten, daß diese Nachricht falsch sey. Dadurch würden die Apostel zum gänglichen Stillschweigen gebracht, und die weitere Ausbreitung ihrer Religion auf einmal verhindert seyn. Aber an dessen statt sieht einer den andern voller Bestürzung an; die ganze Versammlung geräth in Verwirrung; man läßt die Apostel abtreten um einen Rath zu fassen, was man ihnen vor eine Antwort zu geben habe.

Diese

Diese ganze Antwort bestunde darinn, daß man ihnen verbothen im Namen Jesu weiter zu reden; und damit läßt man sie fortgehen. So pflegen sich die zu verhalten, welche sich schuldig wissen und die Wahrheit nicht läugnen können. „ Certissimum igitur est hoc Resurrectionis Jesu Christi Miraculum.

a) Matth. XVI, 21-24.; XVII, 22. 23.; XX, 17-19. b) I. Cor. XV, 6. c) De Verit. Relig. Christ. cap. 34. d) Act. IV. Die Wahrheit der christl. Religion edit. tert.

§. II.

Miraculorum Efficacia.

Ex unanimi omnium sensu Potestas Miraculorum soli Deo, ceu causæ principali propria (Sect. I. §. II.) ; est igitur Miraculum Dei loquelæ, quæ Naturæ Domini loquentis Majestate & doctos & indoctos monet, ad oculos animarumque pertingit, rebelles indurat, dociles vero ad salutem perducit; est testimonium Dei, cujus infinitæ Veracitati, Bonitati, Sapientiæ & Providentiæ evidentissime repugnat loqui & testari per Miracula nisi pro Veritate, ne homines Deus ipse determinet invincibiliter in errorem per medium ex natura sua determinatum, ut Veritatis & Divinitatis sigillum sit & testimonium... Inde quod 1) Christus, suam instituens Religionem, Miraculorum argumento usus sit; quare Joannis discipulis sciscitantibus, quis esset, an *Messias*? ad sua Miracula, tamquam certissimam *Messiae* notam provocans respondit: f) *euntes renunciate Joanni, quæ audistis & vidistis. Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt &c....* Inde est, quod suam Judæis incredulitatem exprobraverit inexcusabilem, eo quod viderint Miracula Christi, nihilominus suam Christo Divinitatem abnegaverint. Judicavit igitur Christus veris Miraculis inesse vim & suam, & suæ Doctrinæ Veritatem & Divinitatem demonstrandi, verissimeque dixit æterna veritas: *Si opera non fecissem in eis, quæ nemo alias facit, peccatum non haberent: nunc autem & viderunt & oderunt & me & Patrem.* g)... 2) Neque alia fuit methodus Apostolorum: & hi ad Miracula Christi, Ejusque Resurrectionem, ad Miracula, quæ ipsi patrarent, Doctrinæ a se prædicatæ Veritatem demonstraturi, adpellarunt; ita S.

C

Petrus

Petrus ob miraculosam claudi sanationem in iudicium vocatus , respondit: h). *Notum sit omnibus vobis , & omni plebi Israel , quia in nomine Domini nostri Jesu Christi Nazareni , quem vos crucifixistis , quem Deus suscitavit a mortuis , in hoc iste adstat coram vobis sanus. Hic est lapis , qui reprobatus est a vobis edificantibus , qui factus est in caput anguli. Non est in aliquo alio salus. Annon* hisce verbis clare designat , hoc Miraculum a se editum in virtute Christi ad Illius Resurrectionem , Illius & Doctrinam confirmandam ? ... *S. Paulus* , postquam in sermone , (quem Athenis in Areopago habuit) dixerat , Deum per Evangelium omnes ad Poenitentiam vocare , Christumque hujus mundi judicem constituisse , addit , Deum in horum fidem Christum a mortuis resuscitasse dicens : *Fidem praebens omnibus suscitans eum a mortuis.* i) Anne clarius significari potest , Resurrectionem Christi demonstrare Religionis ab Ipso institutae Divinitatem ? ... Imo idem de Miraculis a se patratis Apostolus haud obscure indicat dicens : k) *non audeo aliquid loqui eorum , quae per me non efficit Christus in obedientiam Gentium verbo & factis in virtute signorum & prodigiorum....* Inde 3) omnes , quotquot Christo nomen dederunt , ac proinde Orbis propemodum universus in hujus Argumenti robur invictissimum consentiunt.

f) Matth. XI , 4. g) Joan. XV , 24. h) Act. IV , 10-12. i) Act. XVI , 31.
k) Rom. XV , 18.

§. III.

Definant ergo Increduli , & quotquot sunt cum *Woolstonio* in Christum & Ejus Miracula blasphemi miraculosae Resurrectionis veritatem , tot testibus probatam , ab Evangelista mediis in Hierosolymis scribente contestatam , ab ipsis Christicidis non contradictam mendaciis aliisque nugis arrodere. Definant alii de jactura antiquissimorum scriptorum , quibus Christi Apostolorumque fraudes facile detegi potuissent , amarius querulari ; edic enim sodes ! quis scripta haec , ut ne literulam eorum hereditarent posteris , suppresserit ? Christianos hic incusas , aut qua fronte ? qua veri specie ? pressi hi gemebant in tenebris , mortis timore territi latebant extra Synagogae conspectum Judaeorum ac convictum ; qui ergo Libros hosce accepissent , qua arte aut pretio eos sibi comparassent , qui voluntarie

tarie pro Christo pauperes omnibus & ubique egebant ? & quomodo pri-
 mi Religionis Apologetæ viventibus adhuc & præsentibus Ethnicorum &
 Judæorum Principibus & Magistris ad Historiæ totius de Resurrectione
 sinceritatem provocassent ? si Scripta , si Codices , ex quibus historia hæc
 expugnari potuisset , præsto fuissent... Nec fidem Resurrectionis mira-
 culosæ enervat impia *Celsi*, & qui cum eo mentiri & mysteria ridere amant, In-
 credulorum Crisis, qua Christum ex mortuis redivivum , non nisi Apostolis,
 non nisi amicis mulieribus, & suis ex carne & discipulatu stipendiariis adparui-
 sse cavillantur ; cur non visus ab *Herode & Pilato* ? cur non in Synagogæ Syne-
 drio ? cur non in Jerosolymorum Templo ? cur fide Judæis, de Resurrectione
 futura , de divinitate resurgentis inde comprobanda , solemniter data se
 non liberavit ? at qua fronte quis *Naturalistarum* rimari poterit consilia
 Altissimi ? utique ea duntaxat , qua fingit adparitione visibili solos dig-
 natos fuisse Christi amicos ; aut nonne visus a Militibus Romanis ? nonne
 visus a *Gallilæis* ? nonne visus a quingentis & ultra testibus ? nonne visus
 a Paulo persequente Ecclesiam Dei ? ane omnes Apostoli ? ane omnes
 discipuli ? an Amici ? quod quæso argumentum ? non adparuit inimicis,
 non synedrio , non Synagogæ Principibus ; ergo non resurrexit vivus ?
 an digni , an hanc visionis gratiam promeriti Crucifixores , Deicidæ im-
 pii ? qui eum ut Populi seductorem , blasphemum in Deum *Abraham ,*
Isaac & Jacob Pilato detulerant , ad Crucis mortem postularant ; an hæc
 fuerunt obsequia , queis gratiam hanc singularem emeruissent ? ... Et
 quæ salus inimicorum ex adparitione redivivi ? an Judæa eundem venera-
 ta ut *Messiam* , an amplexa ut desideratum multis gentibus , credat is,
 qui scribarum & Pharisæorum genium , & capitale in Christum odium
 edoctus decipi amat... Sane si *Mosen & Prophetas* & ipsum Christum
 Doctrinam suam Miraculis firmantem non audierint , nec , si hic a mor-
 tuis , illis videntibus resurrexisset , credidissent , omnia in magicas ocu-
 lorum lusiones , in nefandas Principis Dæmoniorum præstigias , fraudes
 atque fallacias coniecissent , inde eum denuo coram Pilato accusandi , ad
 mortem crucis , eo quod per fraudes populum commoveret , postulan-
 di , iterumque crucifigendi novam occasionem captantes... Apage nu-
 gas ! crede Evangelistæ mirabilem resurgentis catastrophem , aliaque
 Christi atque Legatorum Ejus Miracula , veluti Divinitatis sigilla non se-
 mel

mel, sed iterum, non palam sed coram tum Amicis, tum Inimicis fideliter & infallibiliter celebranti. Tantum.

POSITIONES EX UNIVERSA THEOLOGIA

SECTIO I.

Introductio.

§. I. *Dei Existentia.* 1) Deum existere prima & summa veritas est, quam omnis generis argumenta invicte probant. 2) Absurdissime errant *Pantheistæ*, qui Naturam divinam ab hac rerum universitate non distinguunt, atque ita verbo quidem Deum profitentur, re autem tollunt. 3) Absque Dei existentis opinione nulla hominum Societas diu tranquilla persistere potest. 4) Natura sua unus est; Polytheismus igitur gentilium ac geminum Manichæorum boni, malique principum cum sana ratione pugnat.

§. II. *Religio.* 1) Supremi Numinis agnitio cum gravissima obligatione ipsum colendi connexa est; cultum istum Religionem dicimus. 2) Religionis naturalis, in se spectatæ, infirmitas nos Revelatione indigere ostendit. 3) Revelatio potest nobis etiam Mysteria ad credendum proponere: hæc autem sunt quidem supra, non contra rationem.

§. III. *Revelatio Mosaica.* 1) Revelationis hujus series & argumentum exhibetur nobis potissimum in Libro antiquissimo, qui Pentateuchus dicitur. 2) Liber hic omni fide dignus est, & genuinum *Mosis*, magni Prophetæ, opus. 3) Religio inde innotescens testatissima est, omnibusque fulget Divinitatis Characteribus. 4) Ex ipsa tamen Religionis istius œconomia, & ex Libris illius prophetici constat, quod aliquando, quoad certa puncta sit abroganda, & quod per futurum *Messiam* nova & præstantior eidem sit successura.

§. IV. *Revelatio Christiana.* 1) Imperante Tiberio Cæsare extitit vir nomine *Jesus*, qui dicitur *Christus*, promissum in Lege Mosaica *Messiam* se pronuncians, novæque Religionis Auctor. 2) Ad propagandam hanc Religionem certos elegit discipulos, qui vitam & doctrinam Magistri sui scriptis consignarunt. 3) Libri hi, quos novum Testamentum adpellamus etiamnum incorrupti existunt, & summam merentur fidem. 4) Ex libris istis discimus, *Jesum Christum* in confirmationem divinæ Missionis suæ præter plurima Miracula & Prophetias edidisse, quæ ad apicem completæ sunt. 5) Religio ergo Christiana vera, divina & revelata est.

§. V.